

VELİYYÜDDİN CÂRULLAH

942; Zirikî, *el-A'âm* (Fethullah), VIII, 118-119; Günay Kut – Nimet Bayraktar, *Yazma Eserlerde Vakıf Mühürleri*, Ankara 1984, s. 192; Erünsal, *Türk Kütüphaneleri Tarihi II*, s. 84, 257; a.mlf., *Osmanlı Vakıf Kütüphaneleri: Tarihi Gelişimi ve Organizasyonu*, Ankara 2008, s. 207, 426, 518; Nüveyhiz, *Mu'cemü'l-müfessirîn*, II, 720; Ramazan Şeşen v.dğr., *Fihrisü mahtûâtı Mektebeti Köprülû*, İstanbul 1406/1986, II, 463; Ekmeleddin İhsanoğlu v.dğr., *Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi*, İstanbul 1997, I, 403-404; Abdullah Muhammed el-Habeşi, *Câmi'ü's-ş-şürûh ve'l-havâşi*, Ebûzabî 1425/2004, I, 72, 335, 351, 972; II, 1191; III, 1792, 1853; Halil İbrahim Şimşek, *Osmanlı'da Müceddidiyye: XII/XVIII. Yüzyıl*, İstanbul 2004, s. 236, 237, 405, 407; *Mu'cemü'l-mahtûâtı'l-mevcûde fi mektebâti İstânbûl ve Ânâûlî* (haz. Ali Rıza Karabulut), [baskı yeri ve tarihi yok], III, 1635; Ahmed Abdülmecid Herîdî, "Veliyyüddin Cârullah ve bernâmecü kırâ'etih", *Alsl*, XVI (1980), s. 1-60.

TAHSİN ÖZCAN

VELİYYÜDDİN EFENDİ

(ö. 1182/1768)

Osmanlı şeyhülislâmı, hattat.

İstanbul Silivrikapı'da Yayla semtinde dünyaya geldi. Şem'dânîzâde Fındıklılı Süleyman Efendi'nin kaydettiği seksen yedi yaşında öldüğüne dair bilgi doğru kabul edilirse 1095 (1684) yılı civarında doğduğu söylenebilir. Ekşiaşzâde lakabıyla da bilinir. Babası yeniçerilerin altmış dördüncü solak

ortası ihtiyarlarından Solakbaşı Hacı Mustafa Ağa'dır. Dedesi Hacı Hüseyin Ağa'nın da solakbaşılık görevinde bulunduğu nakledilir. Eğitimi hakkında kaynaklarda bilgi verilmez; sadece, tahsilini tamamladıktan sonra Ebezâde Abdullah Efendi'nin şeyhülislâmlığı döneminde babasının Silivrikapı'da Arabacı Bayezid mahallesinde yaptırdığı medresede ibtidâ-i hâric rütbesiyle bir süre müderrislik yaptığı kaydedilir.

Nevşehirli Damad İbrâhim Paşa'nın dikkatini çekerek onun himayesine giren ve Evkâf-ı Haremeyn müfettişliğine getirilen Veliyyüddin Efendi 1142'de (1729) Halep kadılığına tayin edildi; ancak ertesi yıl görevinden uzaklaştırıldı. Şem'dânîzâde, Halep kadılığından azlini anlatırken kendisinden Ekşiaşzâde Veli Efendi diye bahseder. Dört ay sonra Galata kadısı oldu. Kahire ve Medine'de de kadılık yaptı, bu sırada hac vazifesini ifa etti. İstanbul kadılığı pâyesini alarak Şâban 1169'da (Mayıs 1756) Anadolu kazaskerliğine getirildi; 19 Şâban 1171'de (28 Nisan 1758) Rumeli kazaskerliğine tayin edildi. Kısa bir süre görev yaptıktan sonra III. Mustafa'ya sunulan, kendisinin rüşvet aldığına dair bir arzuhal sebebiyle 28 Zilkade 1171'de (3 Ağustos 1758) azledilip Manisa'ya sürgüne gönderildi. Veliyyüddin Efendi'nin adaletperver bir kişiliğe sahip olduğunu ve doğruları söylemekten çekinmediğini belirten Şem'dânîzâde, kendisini sevmeyenlerin asılsız ithamlarına mâruz kaldığını ve aleyhinde uydurulan yirmi sekiz ayrı dilekçenin bulunduğunu nakleder.

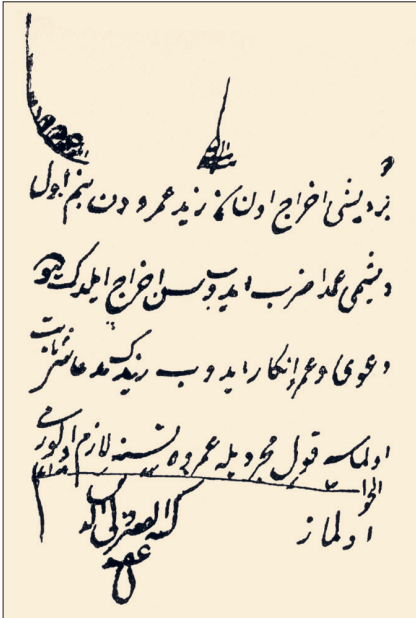
Veliyyüddin Efendi, Çelebizâde Âsım Efendi şeyhülislâmlığa getirildiğinde Vezîriâzam Râgıb Paşa ile birlikte huzura kabulü sırasında her ikisinin de talebiyle affedildi ve 1 Zilhicce 1172'de (26 Temmuz 1759) İstanbul'a döndü. 28 Cemâziyelâhir 1173'te (16 Şubat 1760) Çelebizâde Âsım Efendi'nin vefatı üzerine şeyhülislâmlığa tayin edildi. Bu göreve tayini esnasında hastalığından dolayı saraya gidemedi ve iyileşinceye kadar konağında oturmasına izin verildi; padişahın huzurunda giyilmesi âdet olan şeyhülislâmlık kıyafeti (ferve-i beyzâ) evine gönderildi. Kaynaklarda bu durumun meşihat tarihinde ilk defa görüldüğü kaydedilir. Veliyyüddin Efendi, sert mizacı sebebiyle bir yıl altı ay on sekiz gün süren görevinin ardından 6 Safer 1175'te (6 Eylül 1761) şeyhülislâmlıktan azledildi. Azlinden sonra hacca gitmesine izin verildi, hac mevsimi gelinceye kadar da Bursa'da ikameti istendi. Bir süre sonra affedilerek tekrar İstanbul'a döndü. 24 Zilkade 1180'de (23 Nisan 1767) azledilen Dür-

Veliyyüddin
Efendi'nin
mezar taşı

rîzâde Mustafa Efendi'nin yerine ikinci defa şeyhülislâmlığa getirildi. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, teşrifat defterinden naklen Veliyyüddin Efendi'nin şeyhülislâm oluşu esnasında icra edilen merasimi ayrıntılı biçimde anlatır (*Osmanlı Tarihi*, IV/2, s. 491). Veliyyüddin Efendi, bir yıl altı ay iki gün görev yaptıktan sonra yaşlılığından kaynaklanan rahatsızlığı sebebiyle 13 Cemâziyelâhir 1182'de (25 Ekim 1768) vefat etti. Vefat tarihi *Sicill-i Osmânî*'de 3 Cemâziyelâhir olarak verilir. Koca Mustafa Paşa Camii'nde kılınan namazın ardından Eyüp'te Otakçılar civarında bulunan Murad Efendi (Mehmed Murad Buhârî) Zâviyesi'ne defnedildi. Nakşibendiyye-Müceddidiyye'yi Anadolu'ya getiren Murad Buhârî'ye intisap eden kişiler arasında Veliyyüddin Efendi'nin adı da geçmektedir. Şeyhülislâmlık süresi toplam üç yıl yirmi gündür (veya üç yıl bir ay).

Şeyhülislâmlığı sırasında fetvahânedeki görevli müsevidlerin maaşlarının arttırılmasını sağlayan Veliyyüddin Efendi bu amaçla Bolu kazasının şer'i hâsılatını fetvahâneye arpalık olarak tahsis ettirmiştir. Ayrıca tıp eğitimi almadan hekimlik yapan kişilerin engellenmesi için hekimlerden oluşan bir heyet kurulmasını ve bu yolla sahtekârlığın önüne geçilmesini temin etmiştir. III. Mustafa döneminde devlet ricâlerinden Ruslar'la savaş yapılmasını istemeyenlerin safında yer almıştır. Veliyyüddin Efendi'nin büyük oğlu Mustafa Reşid Efendi müderrislik yapmış ve 1181'de (1767) babasının sağlığında vefat ederek Fatih'te defnedilmiştir. Üç defa Rumeli kazaskerliğinde bulunan küçük oğlu Hacı Meh-

Veliyyüddin Efendi'nin bir fetvası (*İlmiyye Salnâmesi*, s. 535)

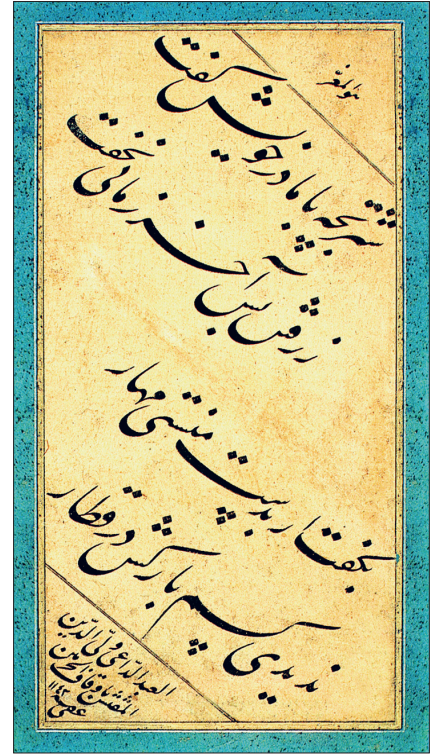
med Emin Efendi'nin Şeyh Murad Dergâhı hazîresindeki mezar taşına göre vefat tarihi 22 Şevval 1220'dir (13 Ocak 1806).

Veliyyüddin Efendi'nin birçok hayratı mevcuttur. Bunlarla ilgili vakfiyelerin çeşitli tarihlerde genişletilerek yeniden düzenlendiği anlaşılmaktadır (Cunbur, s. 172 vd.). Babasının yaptırdığı, kendisinin de müderrislikte bulunduğu Arabacı Bayezid mahallesindeki medresede çalışan görevliler için tahsisat ayırmış, Bursa'da ikameti sırasında Abdal Murad Zâviyesi'ne yol açtırmıştır. Ayrıca Edirnekapı ile Otakçılar arasında Bâhir Mustafa Paşa'nın inşa ettirdiği Nakşibendî Tekkesi'ne minber koydurmuştur. Vakfiyesindeki bilgilerden Mehmed Murad Buhârî Dergâhı'nda da (Şeyh Murad Tekkesi) bir mescid-tevhidhâne yaptırdığı anlaşılmaktadır. Veliyyüddin Efendi'nin bunların yanında Koca Mustafa Paşa Camii avlusuna bir muvakkithâne ilâve ettirdiği kaydedilir. En önemli hayratı ise İstanbul'da Zeytinburnu ile Bakırköy arasında kalan Çırpıcı çayırı civarındaki mesire ve çeşmesidir. Bu vakfın onun Galata kadısı olduğu sırada tesis edilmiştir. Veli Efendi çayırı ve çeşmesi, zamanla İstanbul halkı tarafından manilere konu teşkil edecek derecede sevilen bir mesire haline gelmiştir. Bu alan günümüzde Veli Efendi Hipodromu adıyla at yarışlarının yapıldığı bir yer olarak kullanılmaktadır. Veliyyüddin Efendi'nin önemli hizmeti ise inşa ettirdiği kütüphane ile vakfettiği kitaplarıdır (bk. VELİYYÜDDİN EFENDİ KÜTÜPHANESİ).

Eseri bulunduğu dair kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanmayan Veliyyüddin Efendi, Osmanlı ta'lik ekolünün önde gelen üstatlarından. Ta'lik hattını Durmuşzâde Ahmed Efendi'den meşketmiştir. Zamanla bu alanda üstün başarı

gösterip İmâd-ı Rûm lakabıyla anılmış, İran ta'lik üslubundan farklı şekilde Yesârî Mehmed Esad öncesinde ortaya çıkan Türk ta'lik ekolünün öncülerinden sayılmıştır. Veliyyüddin Efendi'nin günümüze ulaşan ta'lik kıta ve celi ta'lik kitâbe yazılarında bu yeni oluşumun ve üslup arayışlarının izleri açıkça görülmektedir. Müstakimzâde, *Tuhfe*'de Veliyyüddin Efendi'nin yetiştirdiği hattatlar arasında Mustafa Tayyibî, Seyyid Mehmed Said, Osman b. İbrâhim, Mustafa b. Hüseyin, İsmâil b. Osman ve Mehmed Hüdâdât'ın biyografilerine yer vermiştir. III. Mustafa ve III. Ahmed'in de Veliyyüddin Efendi'den hat meşkettiği kaydedilir. Meşhur hattat Yesârî Mehmed Esad Efendi hat meşketmek için Veliyyüddin Efendi'ye başvurmuş, ancak hattatın sağ tarafının felçli, sol tarafının da râşeli olması sebebiyle başvurusu kabul edilmemiştir. Veliyyüddin Efendi, daha sonra icâzet merasimine davet edildiğinde Yesârî Mehmed Efendi'nin hat alanındaki kabiliyetini ve başarısını görünce bundan pişman olduğunu ifade etmiştir.

Veliyyüddin Efendi'nin ta'lik kıta ve murakka'ları çeşitli müze ve kütüphanelerle özel koleksiyonlarda mevcuttur. Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde (nr. 2444), Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde (Güzel Yazılar, nr. 220) meşk murakka' ve İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde kayıtlı (FY, nr. 1225, 1425, 1428) murakka'ları Veliyyüddin Efendi'nin ta'lik yazıdaki sanat gücünü gösteren örneklerdendir. Süheyl Ünver, Veliyyüddin Efendi'nin kendi yazılarının yanında zengin bir hat koleksiyonu bulunduğunu da kaydeder; ancak kütüphanesinde bazı örneklerine rastlanan bu koleksiyonun vefatından sonra muhafaza edilmediğini ve muhtemelen vârisleri tarafından satıldığını söyler. Dönemine ait birçok mimari eserin celi ta'lik kitâbe yazılarının Veliyyüddin Efendi'ye ait olduğu görülmektedir. Onun imzasını taşıyan celi ta'lik kitâbeler arasında Hekimoğlu Ali Paşa'nın yaptırdığı sebil ve çeşme ile caminin avlu kapıları üzerindeki kitâbeler, Sadrazam Ali Paşa'nın camisinin sebili, çeşmesi ve avlusunun iki kapısı üzerindeki kitâbeler, Nevşehirli Damad İbrâhim Paşa Sebili ile Dârülhadis Çeşmesi kitâbeleri, Veliyyüddin Efendi Kütüphanesi kitâbesi ve Eyüp'te Baba Haydar mahallesinde Şeyhülislâm Seyyid Mustafa Efendi'nin yaptırdığı Tımişvar (Şeyhülislâm Mustafa Efendi) Tekkesi'nin kapısı üzerindeki manzum kitâbe sayılabilir. Üsküdar'daki Ayazma Camii'nin Sadrazam Râgıp Paşa'ya ait tarih kitâbesi de o sırada şeyhülis-

Veliyyüddin Efendi'nin mâil ta'lik kıtası (Ann Arbor, MI, II. Abdülhamid Koleksiyonu, nr. 439)

lâm olan Veliyyüddin Efendi tarafından yazılmıştır. Ayrıca, Fâtih Sultan Mehmed tarafından silâhâne olarak düzenlenen Aya İrini'nin III. Ahmed döneminde yapılan onarımına dair celi ta'lik tarih kitâbesi de Veliyyüddin Efendi'ye aittir. Çiçek yetiştiriciliğine ve lâlelere özel ilgi duyan Veliyyüddin Efendi'nin yaşadığı döneme adını veren lâlenin otuz beş farklı cinsini yetiştirdiği kaydedilir. 1728'de saray için sipariş edilen lâle soğanları arasında Veliyyüddin Efendi'nin bizzat yetiştirdiği "lem'a-yi feyz" ve "nahl-i işve" adlı lâlelere ait soğanlar da yer almaktaydı (Sayıoğulları, s. 35).

BİBLİYOGRAFYA :

Çeşmizâde, *Târih* (nşr. Bekir Kütükoğlu), İstanbul 1959, s. 27, 67-68; Şemî'dânizâde, *Mürî't-tevârîh* (Aktepe), I, 11-12; II/A, s. 11, 37, 39, 42, 44, 100, 102, 110, 113; Müstakimzâde, *Tuhfe*, s. 750-751; *Devhatü'l-meşâyih*, s. 102; Vâsîf, *Târih*, I, 161-162, 320-321; *Sicill-i Osmânî*, IV, 614; *İlmiyye Salnâmesi*, s. 534-535; Ahmed Refik [Altınay], *Onikinci Asr-ı Hicrî'de İstanbul Hayatı (1689-1785)*, İstanbul 1930, s. 96, 214-215; Danişmend, *Kronoloji*, IV, 539-540; V, 559; Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, IV/2, s. 488-492; a.mlf., *İlmiye Teşkilâtı*, s. 191-194; Müjgân Cunbur, "Şeyhülislâm Veliyyüddin Efendi Vakıfları ve Kütüphanesi", *Necatî Lugal Armağanı*, Ankara 1968, s. 165-189; M. Orhan Bayrak, *İstanbul'da*

Veliyyüddin Efendi'nin vakıf mührü

VELİYYÜDDİN EFENDİ

Gömülü Meşhur Adamlar (1453-1978), İstanbul 1979, s. 73; Abdülkadir Altunsu, *Osmanlı Şeyhülislamları*, Ankara 1972, s. 143; Günay Kut – Nimet Bayraktar, *Yazma Eserlerde Vakıf Mühürleri*, Ankara 1984, s. 108-109; A. Süheyl Ünver, *Şeyhülislâm Velîyyüddin Efendi*, Süleymaniye Ktp., A. Süheyl Ünver, Dosya, nr. 322; Recep Sadri Sayioğulları, *Türk Ta'lik Yazı Ekolünün Doğuşunda Şeyhülislâm Velîyyüddin Efendi* (yüksek lisans tezi, 1991), MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü; Mehmet Nermi Haskan, *Eyüplü Meşhurlar*, İstanbul 2004, II, 202; M. Şinasi Acar, *Ünlü Hattatların Mezarları: Gelimli Gidimli Dünya*, İstanbul 2004, s. 56-57; İsmail E. Erünsal, *Osmanlı Vakıf Kütüphaneleri: Tarihi Gelişimi ve Organizasyonu*, Ankara 2008, s. 241-242, 288, 291, 311, 349-350, 373, 406-407, 444, 454, 485, 533.

TAHSİN ÖZCAN

VELİYYÜDDİN EFENDİ KÜTÜPHANESİ

Şeyhülislâm Velîyyüddin Efendi'nin
(ö. 1182/1768)

İstanbul'da Beyazıt Camii'nin
kible yönünde kurduğu kütüphane.

III. Mustafa devrinde iki defa şeyhülislâm olan Velîyyüddin Efendi, 3 Rebülevvel 1175 (2 Ekim 1761) tarihinde şeyhülislamlıktan ilk azlinde düzenlediği bir vakfiye ile (Şer'iyye Sicilleri Arşivi, Evkâf-ı Hümayun Müfettişliği, nr. 164, vr. 381^b-384^b) 150 kitabını Âtîf Efendi Kütüphanesi'ne vakfetmiş, kütüphaneye hâfız-ı kütüblerinin ücretlerini de bir miktar arttırmıştır. Fakat şeyhülislamlığa ikinci tayininde bu vakfından rücu etmiş, 3 Cemâziyelâhir 1182 (15 Ekim 1768) tarihli vakfiyesiyle Âtîf Efendi Kütüphanesi'ne verdiği kitaplarla sahip olduğu diğer kitapları, Beyazıt Camii'nin kible yönünde sağ tarafa bitişik olarak yaptırdığı kütüphanesine vakfetmiştir (VGMA, nr. 745, s. 79-107). Vakfiyede, kütüphane personelinde aranacak vasıflarla ilgili şartların Âtîf Efendi ve Râgıb Paşa kütüphanelerinin vakfiyelerinin etkisi altında kalınarak düzenlendiği görülmektedir.

Velîyyüddin Efendi vakfiyesinde kütüphanesine tayin edilecek birinci hâfız-ı kütübe günlük 120, ikinci hâfız-ı kütübe 110, iki müstahfıza 40'ar, bewâb ve ferrâşa 10 akçe verilmesini şart koşmuş, ayrıca hâfız-ı kütüblerin kendilerine ayrılan evlerde oturacaklarını belirtmiştir. Vakfiyede hâfız-ı kütübe bulunması gereken nitelikler yanında bulunmaması gereken nitelikler de yazılmıştır. Velîyyüddin Efendi bu göreve müderris, kadı, imam ve şeyhlerin getirilmemesini istemiş, hâfız-ı kütüblerin kütüphanede bütün gün bizzat bulunması üzerinde ısrarla durmuş, diğer bazı

vakıflarda görüldüğü gibi ölen hâfız-ı kütüblerin yetişkin olmayan çocuklarının babalarının görevine getirilmemesini kaydetmiştir (VGMA, nr. 745, s. 80). Dönemin diğer kütüphanelerinde uygulandığı gibi Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi'nden de dışarıya ödünç kitap verilmemesi belirtilmiştir. Kütüphaneye vakfedilen kitapların bir listesi vakfiyenin sonunda bulunmaktadır. Buna göre Velîyyüddin Efendi daha önce Âtîf Efendi Kütüphanesi'ne vakfettiği kitaplarla birlikte (Şer'iyye Sicilleri Arşivi, Evkâf-ı Hümayun Müfettişliği, nr. 164, vr. 381^b-384^b) de bu kitapların sayısının 150 olduğu görülmektedir. 1690 cilt kitabını bu kütüphaneye koymuştur. Kütüphaneye vakfedilen kitapların satır sayısını, cilt ve tezhip özelliklerini belirten bir katalogun konulduğu daha sonraki yıllarda yapılan sayım kayıtlarından anlaşılmaktadır (Beyazıt Devlet Ktp., Velîyyüddin Efendi, nr. 3290, vr. 1^b).

Tarihçi Vâsîf Efendi, Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi'nde nâdir kitapların bulunduğunu ve kütüphaneden çok sayıda okuyucunun faydalandığını belirtir: "Ekser mahallerde bulunmayan kütüb-i nâdire o kitâbhâne de mevcut ve izdihâm-ı talebe ile dâimî istifâde-i ulûm olduğu meşhûd olup ..." (Tarih, I, 206). Yine aynı tarihçinin bildirdiğine göre Velîyyüddin Efendi'nin oğlu da kütüphane için değerli kitaplar satın aldığı gibi talebelerin ihtiyaç duydukları kitapları temin ederek bu koleksiyonu zenginleştirmektedir (a.g.e., I, 206-207). Kütüphane koleksiyonu, daha sonra buraya diğer cami ve medreselerden nakledilen Taşköprizâde İbrâhim Efendi, Halil Efendi, Fenârîoğlu Şemseddin, Tatar Abdullah ve Ebûbekir Efendi b. Hasan Paşa'nın kitaplarıyla daha da zenginleşmiştir. Cevdet Paşa'nın Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi'ne vakfettiği 182 kitap arasından çıkan Ârif Hikmet Bey'in Medine'deki kütüphanesine vakfettiği on kitap Medine'ye gönderilmiştir (BA, MF. KTU. Dosya 5, nr. 98). Molla Fenârî'nin kütüphanesinden çıkan bazı kitaplar da bugün Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır (Ünver, s. 3).

Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi'nin sayımı her yılın muharrrem ayında yapılmakta, bu görevi yerine getiren müfettişe 40 kuruş ödenmekteydi (VGMA, nr. 745, s. 81). Bu sayımlar sonucu hazırlanan bazı kataloglar mevcuttur (Beyazıt Devlet Ktp., Velîyyüddin Efendi, nr. 3290). Kütüphanenin 1248'de (1832) yapılan sayımından sonra hazırlanan katalogunda bibliyografik künyelerin tesbitinde kitapların boylarının da belirtilmesine çalışıldığı görülmektedir. Bu katalogta "kıt'a-i mutavassıta, kıt'a-i rubu", kıt'a-i kebîre" şeklinde kitapların ölçülerine de işaret edilmiştir. Kütüphanenin katalogu 1304 (1886) yılında devr-i Hamîdî katalogları arasında basılmıştır.

Vakfiyesinde belirtildiğine göre Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi cuma günü hariç her gün güneş doğduktan bir saat sonra açılmakta ve güneşin batışından bir saat önce kapatılmaktaydı. Hâfız-ı kütübler, kütüphaneye hiç kimse gelmese de bizzat görevlerinin başında bulunmak mecburiyetindeydi. Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi, diğer müstakil kütüphanelerde görüldüğü gibi rutubetten korunması için havalandırma sağlayacak bir mahzen üzerine iki kubbeli olarak inşa edilmişti: "Tah-tânîsi iki bab kârgîr mahzen ve fevkânîsi iki kubbeli kârgîr kütübhâne-i latîfe" (VGMA, nr. 745, s. 79). Personel masraflarının karşılanabilmesi için II. Bayezid vakfından 1150 kuruş tahsis edilen Velîyyüddin Efendi Kütüphanesi'ne Beyazıt Camii'nin içinden geçilmekteydi. Kütüphanedeki kitaplar Cumhuriyet döneminde 1952 yılında Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ne nakledilmiştir (Bayraktar, s. 74). Bu koleksiyonda 3431 yazma, 515 basma kitap bulunmaktadır (Gökman, s. 18).

BİBLİYOGRAFYA :

Velîyyüddin Efendi'nin Âtîf Efendi Kütüphanesi'ne vakfettiği kitapların 1175 tarihli vakfiyesi: Şer'iyye Sicilleri, Evkâf-ı Hümayun Müfettişliği, nr. 164, s. 381^b-384^b; Şeyhülislâm Velîyyüddin Efendi'nin 1182 tarihli vakfiyesi, VGMA, nr. 745, s. 79-107; Vâsîf, *Tarih*, Kahire 1246, I, 206-207; Süheyl Ünver, *İstanbul Üniversitesi Tarihine Başlangıç: Fatih, Külliyesi ve Zamanı İlim Hayatı*, İstanbul 1946, s. 3; Muzaffer Gökman, *İstanbul Kütüphaneleri Rehberi*, İstanbul 1947, s. 18; Müjgan Cınbur, "Şeyhülislâm Velîyyüddin Efendi Vakıfları ve Kütüphanesi", *Necatî Lugal Armağanı*, Ankara 1968, s. 165-189; İsmail E. Erünsal, *Osmanlı Vakıf Kütüphaneleri: Tarihi Gelişimi ve Organizasyonu*, Ankara 2008, s. 120, 242, 288, 291, 311, 350, 373, 406, 454, 485, 533; Nimet Bayraktar, "Beyazıt Devlet Kütüphanesi Yazma Eser Koleksiyonları", *Beyazıt Devlet Kütüphanesi 125 Yaşında: 1884-2009* (haz. Süheyla Şentürk – Volkan Gülçek), İstanbul 2010, s. 74.

İSMAİL E. ERÜNSAL

Velîyyüddin
Efendi
Kütüphanesi
vakif mührü